

Inleiding Aansprakelijkheidsverzekering voor particulieren

Model AVP1001

Voor u ziet u de polisvoorwaarden van de module Aansprakelijkheidsverzekering voor particulieren. Deze polisvoorwaarden bestaan uit de algemene voorwaarden, die ook op andere modules van toepassing zijn, en uit de bijzondere voorwaarden, die specifiek gelden voor de module Aansprakelijkheidsverzekering voor particulieren. Deze polisvoorwaarden hebben wij voor u zo duidelijk en begrijpelijk mogelijk gemaakt, zodat voor u helder is welke rechten en plichten u heeft. Deze polisvoorwaarden zijn mede geschreven aan de hand van de kernwaarden van Delta Lloyd Groep, waarvan "klant centraal" en "open communicatie" in dit verband de belangrijkste zijn. OHRA Schadeverzekeringen is onderdeel van Delta Lloyd Groep.

Hoe moet u deze polisvoorwaarden lezen?

Het polisblad dat u heeft ontvangen is leidend. Controleert u op uw polisblad voor welke modules u verzekerd bent. Alleen wanneer een module op uw polisblad is vermeld, zijn de bijzondere voorwaarden van die module voor u van toepassing.

Hoe kunt u communiceren met de maatschappij?

U en de maatschappij kunnen telefonisch, schriftelijk, via e-mail of via internet met elkaar communiceren. Waar een bericht alleen schriftelijk kan worden doorgegeven wordt dit in de voorwaarden aangegeven. De maatschappij kan u voor het contact via e-mail of via internet (zogenaamde elektronische communicatie) een persoonlijke internetpagina ter beschikking stellen, waarop u met een gebruikersnaam en een wachtwoord kunt inloggen. Een bericht dat verzonden wordt vanuit deze persoonlijke internetpagina wordt geacht van u afkomstig te zijn. De maatschappij gaat er van uit dat berichten die gestuurd zijn naar het laatst bekende (e-mail)adres u hebben bereikt. Het is dan ook in uw belang dat dit adres bij u in gebruik is en dat u een verandering van (e-mail)adres doorgeeft aan de maatschappij.

De maatschappij moet er zeker van kunnen zijn dat zij met de juiste persoon communiceert. In gevallen waarin de maatschappij daarvan niet zeker is, houdt zij zich daarom het recht voor om te verlangen dat u de informatie schriftelijk doorgeeft.

De maatschappij verwerkt uw gegevens zo zorgvuldig mogelijk. De vertrouwelijkheid van elektronische communicatie is gegarandeerd wanneer u gebruik maakt van de persoonlijke internetpagina. Als u kiest voor andere vormen van elektronische communicatie, kan de maatschappij de vertrouwelijkheid daarvan niet garanderen. Als u via internet communiceert gelden de data-uittreksels uit de computersystemen van de maatschappij als uitsluitend bewijs van (de inhoud van) de elektronische communicatie die door u en de maatschappij verzonden is.

Wat moet u doen bij schade?

Bij schade moet u rekening houden met een aantal verplichtingen. In het algemene en bijzondere deel van de polisvoorwaarden gaan wij op deze verplichtingen in, en wordt ook aangegeven wat de gevolgen zijn als u niet aan deze verplichtingen voldoet. Een mogelijk gevolg kan zijn dat uw recht op uitkering verminderd wordt of vervalt. Leest u voor een uitgebreide omschrijving in ieder geval artikel 9 van het algemene deel van deze voorwaarden.

Bij schade:

- probeert u ervoor te zorgen dat de schade zoveel mogelijk wordt beperkt en dat erger wordt voorkomen;
- belt u met de maatschappij om de schade door te geven;
- stuurt u een schadeformulier in dat door u volledig is ingevuld.

Welke wijzigingen moet u doorgeven?

Tijdens de looptijd van de verzekering kunnen er wijzigingen ontstaan. Deze kunnen betrekking hebben op de verzekerde zaak/zaken of op uw persoonlijke situatie. Bepaalde wijzigingen moet u melden. Deze kunnen namelijk van belang zijn voor de premie en/of de dekking. In het algemene en bijzondere deel van de voorwaarden vertellen wij u welke wijzigingen u door moet geven. Daar leest u ook welke gevolgen bepaalde wijzigingen hebben voor uw dekking.

De volgende wijzigingen/omstandigheden moet u in elk geval doorgeven:

- een verhuizing. Zie artikel 11.

Er zijn ook wijzigingen/omstandigheden denkbaar die u niet verplicht bent om door te geven, maar die wel belangrijk kunnen zijn voor de dekking. Een verandering in de gezinssamenstelling is hier een voorbeeld van. Bent u bijvoorbeeld als alleenstaande verzekerd en gaat u samenwonen, dan wilt u wellicht uw partner ook meeverzekeren op de polis. Dit zal u dan door moeten geven, omdat anders de alleenstaandendekking van toepassing blijft.

Leest u voor een uitgebreide omschrijving de artikelen over gewijzigde omstandigheden in de bijzondere voorwaarden erop na.

Contact

Telefoonnummers

U kunt OHRA bellen van maandag t/m vrijdag van 8:00 – 21:00 en op zaterdag van 9:00 – 15:00; telefoonnummer klantenservice (026) 400 48 48 (onder andere voor het melden van schade en het doorgeven van wijzigingen). Altijd bereikbaar is de OHRA Hulpdienst telefoonnummer (026) 400 23 10.

Telefoongesprekken met OHRA kunnen worden opgenomen.

Adres

OHRA Schadeverzekeringen, Postadres: Postbus 40000, 6803 GA Arnhem; Bezoekadres: Rijksweg West 2, 6842 BD Arnhem.

E-mail

U kunt uw vraag stellen via "Direct Contact" op www.ohra.nl. U kiest vervolgens voor "via e-mail".

Internet

Ga voor meer informatie naar www.ohra.nl. Onder "Producten" kunt u alles vinden over de Woonverzekeringen en de overige producten. Ook is het mogelijk om online bepaalde schades te melden.

Inhoudsopgave

Schade en veranderende omstandigheden	1
Contact	2

Algemene voorwaarden

Artikel 1	Wat bent u verplicht mee te delen bij aanvang van de verzekering?	4
Artikel 2	Waarop is uw verzekering gebaseerd?	4
Artikel 3	Met welke algemene zaken moet u rekening houden?	4
Artikel 4	Waarvoor worden uw persoonsgegevens gebruikt?	5
Artikel 5	Wat zijn de gevolgen van fraude?	5
Artikel 6	Wanneer moet de premie betaald worden?	5
Artikel 7	Wanneer kan de maatschappij de premie en/of voorwaarden aanpassen?	6
Artikel 8	Wanneer kan een verzekering beëindigd worden?	6
Artikel 9	Welke verplichtingen heeft u bij schade?	7
Artikel 10	Kunnen rechten uit de verzekering vervallen of verjaren?	7
Artikel 11	Wat moet u doen bij een verhuizing?	7
Artikel 12	Terrorismeschade en molest	7
Artikel 13	Hoe wordt uw schade geregeld?	8
Artikel 14	Welke begripsomschrijvingen hanteert de maatschappij?	8

Bijzondere voorwaarden module Aansprakelijkheidsverzekering voor particulieren

Artikel 15	Particuliere aansprakelijkheid	10
Artikel 16	Wat is verzekerd?	10
Artikel 17	Waar bent u verzekerd?	10
Artikel 18	Op welke extra kostenvergoedingen heeft u recht?	10
Artikel 19	Waarborgsom	10
Artikel 20	Aansprakelijkheid van verzekerden ten opzichte van elkaar	10
Artikel 21	Aansprakelijkheid voor schade door onroerende zaken	11
Artikel 22	Dekking tijdens een vriendendienst, sport- en spelsituatie of logeer- en oppassituatie	11
Artikel 23	In welke gevallen is aansprakelijkheid niet verzekerd?	11

In deze algemene voorwaarden die hieronder genoemd worden in de artikelen 1 tot en met 14 staan bepalingen die zowel op de module Aansprakelijkheidsverzekering voor particulieren als ook op andere modules van toepassing zijn.

Naast de algemene voorwaarden zijn er ook bijzondere voorwaarden van toepassing, die specifiek gelden voor de module Aansprakelijkheidsverzekering voor particulieren. Waar de bijzondere voorwaarden afwijken van de algemene voorwaarden, gaan de bijzondere voorwaarden vóór de algemene voorwaarden.

Artikel 1

Wat bent u verplicht mee te delen bij de aanvang van de verzekering?

Om een inschatting te maken van het risico dat verzekerd moet worden, stelt de maatschappij u bij het afsluiten van de verzekering een aantal vragen. Op basis van de antwoorden die u geeft wordt de verzekeringsovereenkomst gesloten. Belangrijk is dat u juist en zo volledig mogelijk antwoordt op de vragen die u gesteld worden. Daarbij moet u ook relevante feiten en omstandigheden over personen die u wenst te verzekeren doorgeven.

Als u onjuiste of onvolledige antwoorden geeft of de maatschappij niet direct informeert bij onjuistheden of onvolledigheden, kan dit tot gevolg hebben:

1. dat de verzekering wordt beëindigd door de maatschappij, en/of;
2. dat er geen of een verminderd recht op uitkering bestaat.

De algemene wettelijke regeling over de "mededelingsplicht" op de door de verzekeraar gestelde vragen is van toepassing. Deze kunt u vinden in titel 17 van boek 7 van het Burgerlijk Wetboek. De feiten en omstandigheden die u op grond van de mededelingsplicht had moeten meedelen, blijven ook van toepassing op opvolgende contracten.

Wanneer de gegevens die u eerder hebt opgegeven wijzigen, heeft de maatschappij het recht om de aanvraag opnieuw te beoordelen. Pas na de schriftelijke bevestiging van de maatschappij waaruit blijkt of en zo ja onder welke voorwaarden zij alsnog de verzekering wil sluiten, is er dekking in de nieuwe situatie.

Artikel 2

Waarop is uw verzekering gebaseerd?

De verzekeringsovereenkomst met u is gebaseerd op:

1. de gegevens die u telefonisch, schriftelijk of op een andere wijze doorgeeft. Wanneer de gegevens door de maatschappij bevestigd worden, moet u deze op juistheid en volledigheid controleren. U bent verplicht om onjuistheden direct te melden bij de maatschappij;
2. de antwoorden op de vragen die de maatschappij u stelt en die u juist en zo volledig mogelijk moet beantwoorden;
3. de polis die na acceptatie op basis van de gegeven antwoorden verstrekt wordt. Op de polis wordt onder andere de door u gekozen verzekeringsdekking aangegeven;
4. de algemene en de bijzondere voorwaarden en de eventuele clausules die bij de polis worden afgegeven.

Artikel 3

Met welke algemene zaken moet u rekening houden?

1. Mededelingen

Mededelingen en toezeggingen die de maatschappij aan u of de verzekerde doet, zijn alleen bindend wanneer ze door de maatschappij aan u of de verzekerde worden bevestigd.

2. Bedenkperiode

U kunt tot 14 dagen na ontvangst van het eerste polisblad aangeven dat u de verzekering toch niet wilt sluiten. Wanneer u van deze mogelijkheid gebruik wilt maken, moet u de verzekering beëindigen. De verzekering wordt in dat geval beschouwd als nooit van kracht te zijn geweest. Aan de opzegging zijn geen kosten verbonden en u bent ook geen premie verschuldigd.

3. Toepasselijk recht

Op de verzekeringsovereenkomst is Nederlands recht van toepassing.

4. Contractperiode

De verzekering geeft dekking tijdens de contractperiode. Deze periode wordt op het polisblad vermeld. De maatschappij zal u tijdig wijzen op het einde van de contractperiode en de opzegmogelijkheid die u dan heeft. Ook zal zij u informeren over de nieuwe contractperiode en de bijbehorende voorwaarden.

5. Verzekeringsmaatschappij die optreedt als risicodrager

De verzekering is afgesloten voor rekening en risico van Delta Lloyd Schadeverzekering N.V., gevestigd te Amsterdam, voor deze verzekering tevens kantoor houdende te Arnhem aan de Rijksweg West 2, Postbus 145, 6800 LP Arnhem (Handelsregister KvK Amsterdam 33052073). Delta Lloyd Schadeverzekering N.V. staat als aanbieder van (schade)verzekeringen geregistreerd bij de Autoriteit Financiële Markten (AFM) en heeft vergunning van De Nederlandsche Bank N.V. (DNB) om het schadeverzekeringsbedrijf uit te oefenen. OHRA Schadeverzekeringen is een handelsnaam van Delta Lloyd Schadeverzekering N.V.

6. Gebeurtenis

Een voorval of een reeks van voorvallen die met elkaar verband houden, die één oorzaak heeft en die schade aan personen en/of zaken tot gevolg heeft.

7. Onzekere gebeurtenis

De maatschappij dekt de schade alleen wanneer de schadeveroorzakende gebeurtenis plotseling en onvoorzien is veroorzaakt of is ontstaan tijdens de looptijd van de verzekering. Bovendien moet het bij het sluiten of wijzigen van de verzekering onzeker zijn geweest of de verzekerde gebeurtenis zich voor zou doen. Wanneer u de dekking op een later tijdstip uitbreidt, geldt voor de dekking waarmee de verzekering wordt uitgebreid de wijzigingsdatum als het moment waarop de overeenkomst is gesloten.

8. Andere verzekeringen

Als u een andere verzekering heeft die dekking biedt of dekking zou bieden als u deze verzekering niet zou hebben afgesloten, dan keert deze verzekering pas in de laatste plaats uit. Alleen de schade die boven het bedrag uitkomt waarvoor een andere verzekering dekking biedt of zou bieden, wordt dan vergoed op de verzekering die bij de maatschappij is gesloten.

Het maakt daarbij niet uit welke verzekering van oudere datum is. Een eigen risico op de andere verzekering wordt niet vergoed.

9. Wat te doen bij klachten

Met klachten kunt u in eerste instantie terecht bij de betrokken afdeling. Komt u er samen niet uit, dan kunt u uw klacht richten aan de directie van Delta Lloyd Schadeverzekering N.V., Postbus 145, 6800 LP Arnhem. Mocht hierna nog geen overeenstemming worden bereikt, dan kunt u zich wenden tot het Klachteninstituut Financiële Dienstverlening (Kifid): Postbus 93257, 2509 AG Den Haag. Telefoon (0900) 355 22 48 (www.kifid.nl).

10. Uitkering

De maatschappij betaalt de schade-uitkering aan u, tenzij u iemand anders aanwijst of de polisvoorwaarden anders bepalen.

Artikel 4

Waarvoor worden uw persoonsgegevens gebruikt?

De maatschappij (of een gevolmachtigd agent wanneer via deze agent de verzekering wordt gesloten) verwerkt persoons- en bedrijfsgegevens. Zij doet dit voor zover dat nodig is om de bedrijfsdoelstellingen verantwoord uit te kunnen voeren.

4.1 Interne verwerking van persoonsgegevens

De maatschappij kan gegevens gebruiken voor:

1. het voorbereiden, aangaan, uitvoeren en beëindigen van overeenkomsten. Hieronder valt onder andere:
 - het verwerken van gegevens voorafgaand aan het sluiten van de overeenkomst;
 - het opstellen van offertes;
 - het geven van informatie;
 - het kopen, bestellen en leveren van goederen en diensten;
 - het beperken van de schadelast;
 - het afhandelen van transacties;
 - het bemiddelen bij transacties of verzoeken die voortkomen uit eerdere dienstverlening, zoals claims, declaraties, tussentijdse beëindigingen en geschillen;
2. het samenstellen van managementinformatie;
3. het ontwikkelen van producten en diensten en het bepalen van algemeen beleid;
4. het voldoen aan wettelijke verplichtingen;
5. het laten uitvoeren van accountantscontrole;
6. het voorkomen en afhandelen van fraudegevallen. Hieronder valt onder andere het verstrekken van informatie over claims, declaraties en tussentijdse beëindigingen binnen de verzekeringsbranche en gerechtelijke instanties;
7. marketingactiviteiten. Deze activiteiten zijn gericht op het tot stand brengen, in stand houden en uitbreiden van de directe relatie tussen (potentiële) verzekerden en de maatschappij(en) die tot Delta Lloyd Groep behoren;
8. het registreren van opdrachten en overeenkomsten die u verstrekt of sluit via de telefoon of andere interactieve media. Deze moeten betrekking hebben op diensten van de maatschappij;
9. het verwerken van informatie die u via de telefoon of andere interactieve media aan de maatschappij geeft.

Op de verwerking van persoonsgegevens is de gedragscode 'Verwerking Persoonsgegevens Financiële instellingen' van toepassing. De volledige tekst van de gedragscode kunt u raadplegen via de website van het Verbond van Verzekeraars,

www.verzekeraars.nl. U kunt de gedragscode ook opvragen bij het Verbond van Verzekeraars, Postbus 93450, 2509 AL Den Haag, Telefoon (070) 333 87 77.

4.2 Externe verwerking van persoonsgegevens bij de Stichting CIS

In de database van de Stichting Centraal Informatie Systeem van in Nederland werkzame schadeverzekeringsmaatschappijen (Stichting CIS) kunnen gegevens verwerkt worden die u bij het afsluiten of wijzigen van een verzekering of in geval van schade verstrekt. Voor een verantwoord acceptatiebeleid kan de maatschappij uw gegevens raadplegen bij de Stichting CIS te Zeist. Het doel hiervan is risico's te beheersen en fraude tegen te gaan. Op deze registratie is het privacyreglement van de Stichting CIS van toepassing. Kijkt u voor meer informatie op www.stichtingcis.nl. Hier vindt u ook het privacyreglement dat van toepassing is.

Artikel 5

Wat zijn de gevolgen van fraude?

1. Onder fraude wordt verstaan: het opzettelijk en op andere gronden en wijzen dan waarvoor deze bedoeld zijn (proberen te) krijgen van een schade- of kostenvergoeding, reparatie van schade in natura, uitkering waar geen recht op bestaat of verzekeringsdekking op basis van valse informatie.
2. Wanneer de maatschappij het vermoeden heeft dat van fraude zoals hierboven in sub 1 omschreven sprake kan zijn, zal zij de omstandigheden (laten) onderzoeken. Wanneer u of de verzekerde geen medewerking verleent aan dit onderzoek, kan de maatschappij ertoe besluiten om geen schade te vergoeden en/of de verzekeringsovereenkomst op te zeggen.
3. De maatschappij informeert u of de verzekerde schriftelijk over de uitkomsten van het onderzoek.
4. Het gevolg van fraude is dat u geen uitkering krijgt, behalve wanneer u of de verzekerde kan aantonen dat de fraude het hele verval van het recht op uitkering niet rechtvaardigt. Bij fraude worden de (onderzoeks)kosten die gemaakt zijn bij u of de verzekerde in rekening gebracht.
5. Wanneer de fraude na de schade-uitkering wordt vastgesteld worden de (schade)bedragen die al uitgekeerd zijn teruggevorderd, en de (onderzoeks)kosten die gemaakt zijn bij u of de verzekerde in rekening gebracht.
6. In geval van fraude kan de maatschappij uw verzekeringsovereenkomst(en) met Delta Lloyd Schadeverzekering N.V. beëindigen.
7. De maatschappij kan aangifte doen van fraude bij de politie, en kan de gegevens van u of de verzekerde laten registreren bij de Stichting CIS. Wanneer de maatschappij dit doet, zal zij u daarvan schriftelijk op de hoogte brengen.

Artikel 6

Wanneer moet de premie betaald worden?

1. Premie vooruit betalen

De premie moet vooruit betaald worden op de premievervaldatum. Deze datum wordt altijd op het betalingsverzoek vermeld. Bij de premie kunnen ook kosten, buitengerechtigde kosten, wettelijke rente en assurantiebelaasting zijn inbegrepen.

2. Gevolg van wanbetaling bij de aanvangspremie

Bij het begin van de verzekering moet u ervoor zorgen dat de maatschappij de premie heeft ontvangen binnen 30 dagen na de dagtekening die op het polisblad wordt vermeld. Wanneer de premie binnen de genoemde termijn niet ontvangen is, wordt de verzekering beschouwd als nooit tot stand gekomen. U kunt in dat geval vanaf de ingangsdatum geen rechten ontlenen aan de verzekering. De maatschappij is niet verplicht om u in dit geval een aanmaning te sturen.

3. Gevolg van wanbetaling bij volgende premietermijnen

Wanneer u de tweede en/of volgende premietermijnen (de vervolgpremie) *niet op tijd* betaalt, zal de maatschappij u aanmanen. Betaalt u vervolgens nog niet, dan is er geen dekking voor gebeurtenissen die plaatsvinden vanaf de 15e dag nadat u bent aangemaand en desondanks niet hebt betaald. Wanneer u de tweede en/of volgende premietermijnen *weigert* te betalen, is er geen dekking voor gebeurtenissen die plaatsvinden na de premievalidatum. Beide regelingen gelden ook bij een verlenging van de verzekering.

4. Mogelijke beëindiging bij schorsing

Wanneer de verplichtingen van de maatschappij geschorst zijn, heeft de maatschappij het recht om de verzekering te beëindigen. Zij brengt u daarvan schriftelijk op de hoogte.

5. Herstel van de dekking na betaling van alle opeisbare termijnen

Wanneer de dekking vanwege wanbetaling opgeschort of beëindigd wordt, blijft u verplicht om de premie te betalen. Pas als alle tot dat moment opeisbare premietermijnen ontvangen zijn, gaat de opgeschorte verzekering weer dekking bieden. De dekking wordt dan weer van kracht op de dag die volgt op de dag van de volledige premiebetaling en alleen voor schades veroorzaakt of ontstaan na die dag.

6. Terugbetaling van premie

Bij tussentijdse beëindiging heeft u recht op terugbetaling van de premie over de termijn dat de verzekering niet meer van kracht is.

Artikel 7

Wanneer kan de maatschappij de premie en/of voorwaarden aanpassen?

1. De maatschappij kan de premie en/of de voorwaarden voor verzekeringen van dezelfde soort herzien.
2. De maatschappij kan één of meer beperkende bepalingen of een premieverhoging toepassen op individuele verzekeringen als het schadeverloop of een risicoverzwaren daartoe aanleiding geeft.

In beide gevallen stelt de maatschappij u vóór de ingangsdatum van de wijziging(en) op de hoogte. Wanneer u het niet eens bent met de wijzigingen, kunt u de verzekering tussentijds beëindigen, tenzij er een wettelijke regeling is die de maatschappij verplicht tot de wijziging.

U heeft tot 30 dagen ná ingang van de wijzigingen het recht om tussentijds op te zeggen, waarbij u opzegt per de wijzigingsdatum.

Artikel 8

Wanneer kan een verzekering beëindigd worden?

De verzekering kan op verschillende gronden beëindigd worden door u of door de maatschappij. Ook kan een verzekering van rechtswege (automatisch) eindigen. Hieronder geven wij aan in welke gevallen u en de maatschappij de verzekering op kunnen zeggen.

8.1 Opzegging door de verzekeringnemer

U heeft het recht om de verzekering te beëindigen:

1. per de einddatum van de eerste contractperiode. De maatschappij zal u hierover inlichten. Na afloop van de eerste contractperiode kan de verzekering dagelijks opgezegd worden, met een opzegtermijn van 1 maand;
2. wanneer de premie en/of de voorwaarden aangepast worden. Er moet dan voldaan worden aan de voorwaarden die in artikel 7 gesteld worden;
3. na een schademelding. De verzekering moet dan opgezegd worden binnen 1 maand na de afwikkeling van de schade.

In alle genoemde gevallen loopt de verzekering uiterlijk tot de datum van de beëindiging.

8.2 Opzegging door de maatschappij

De maatschappij heeft het recht om de verzekering te beëindigen:

1. per de einddatum van de contractperiode. Er geldt een opzegtermijn van 2 maanden;
2. als de premie niet binnen de daarvoor gestelde termijn is betaald of als u deze weigert te betalen. De verzekering eindigt op de datum die de maatschappij in de opzegging noemt;
3. als door u of de verzekerde opzettelijk een onjuiste voorstelling van zaken wordt gegeven (fraude). De verzekering eindigt dan met onmiddellijke ingang;
4. als de maatschappij van mening is dat het risico voor haar in redelijkheid onaanvaardbaar hoog of groot is. Het aantal schades dat u heeft gehad kan hierbij meespelen;
5. bij uw overlijden. Een nabestaande kan daarna in overleg met de maatschappij de verzekeringsovereenkomst in aangepaste vorm voortzetten;
6. vanaf de dag dat u uw woonadres niet langer in Nederland heeft;
7. na een schademelding. De verzekering moet dan door de maatschappij opgezegd worden binnen 1 maand nadat de schade afgewikkeld is;
8. binnen 2 maanden nadat de maatschappij heeft ontdekt dat u de mededelingsplicht bij het aangaan van de verzekering niet bent nagekomen en u daarbij heeft gehandeld met de opzet de maatschappij te misleiden, of de maatschappij bij kennis van de ware stand van zaken de verzekering niet zou hebben gesloten. De verzekering eindigt op de datum die de maatschappij in de opzegging noemt.

In alle genoemde gevallen loopt de verzekering uiterlijk tot de datum van de beëindiging.

8.3 Beëindiging van rechtswege

De verzekering eindigt van rechtswege (automatisch) wanneer u geen belang meer heeft bij de verzekering, bijvoorbeeld door totaal verlies of verkoop van de verzekerde zaak/zaken.

Artikel 9

Welke verplichtingen heeft u bij schade?

In geval van schade zijn er verplichtingen waar u aan moet voldoen. Het is belangrijk dat u deze verplichtingen nakomt. Komen u en de andere verzekerden deze verplichtingen namelijk niet na, dan vervalt onmiddellijk elk recht op uitkering wanneer de maatschappij daardoor in haar redelijke belangen wordt geschaad.

U bent in geval van schade verplicht om:

1. zo snel als in redelijkheid mogelijk is de maatschappij in te lichten over een schade;
2. onmiddellijk passende maatregelen te nemen om de schade te beperken. De kosten van deze passende maatregelen worden door de maatschappij vergoed. Leest u hiervoor de bijzondere voorwaarden;
3. onmiddellijk aangifte te doen bij de politie van aanrijding, aanvaring, joyriding, diefstal, verlies, vandalisme en andere strafbare feiten;
4. geen toezeggingen te doen, verklaringen af te leggen of handelingen te verrichten waaruit kan worden opgemaakt dat u aansprakelijkheid erkent. De maatschappij zal uitzoeken of u aansprakelijk bent;
5. mee te werken aan een onderzoek naar de schade door de maatschappij. Daarvoor kan de maatschappij experts en deskundigen inschakelen. U moet deze experts en deskundigen de informatie geven die in verband met de schade gevraagd wordt. Op verzoek van de maatschappij moet u bewijsstukken, nota's en dergelijke bewaren voor controles die achteraf kunnen plaatsvinden;
6. volledig mee te werken aan:
 - de behandeling van een schadevergoeding die door een derde wordt geëist;
 - het verhalen van schade door de maatschappij. Dit kan inhouden dat u rechten die u heeft op een derde in verband met een schade moet overdragen aan de maatschappij. Hieraan moet u meewerken, bijvoorbeeld door het ondertekenen van een akte;
7. de aanwijzingen die de maatschappij u geeft op te volgen en niets te doen wat de belangen van de maatschappij zou kunnen benadelen;
8. aansprakelijkstellingen, dagvaardingen en dergelijke zo spoedig mogelijk door te sturen naar de maatschappij. De maatschappij zal daarop actie ondernemen;
9. op verzoek van de maatschappij binnen een redelijke termijn een schriftelijke en ondertekende verklaring over de oorzaak, de toedracht en de omvang van de schade op te stellen. Eventuele stukken die door de maatschappij zijn opgevraagd moet u daarbij overleggen;
10. de maatschappij een overzicht te geven van de andere verzekeringen die verband houden met het verzekerde risico;
11. direct na het eerste verzoek van de maatschappij de (eigendoms)rechten van gestolen, verloren of verduisterde verzekerde goederen aan de maatschappij over te dragen.

Artikel 10

Kunnen rechten uit de verzekering vervallen of verjaren?

Rechten uit de verzekering, zoals het recht op schadevergoeding, moeten u of de verzekerde binnen bepaalde termijnen kenbaar maken. Deze rechten kunnen namelijk verjaren. De rechten van u of de verzekerde kunnen ook vervallen wanneer u of de

verzekerde de verplichtingen uit de verzekering niet nakomen of wanneer u of de verzekerde de maatschappij opzettelijk misleid heeft.

Houdt u rekening met de volgende zaken:

1. wanneer u of de verzekerde bekend wordt met een schadeveroorzakende gebeurtenis, moet u of de verzekerde de maatschappij zo spoedig mogelijk inlichten. Uit deze gebeurtenis kan immers een verplichting tot schadevergoeding voor de maatschappij ontstaan;
2. het recht op schadevergoeding verjaart 3 jaar na de schadeveroorzakende gebeurtenis. Daarbij wordt gerekend vanaf het moment waarop u of de verzekerde kennis krijgt of had kunnen krijgen van de schadeveroorzakende gebeurtenis. Binnen de genoemde termijn moet u of de verzekerde schriftelijk aangeven dat u aanspraak heeft op rechten uit de polis;
3. na een afwijzing van de maatschappij verjaart de vordering na verloop van 6 maanden;
4. wanneer u of de verzekerde (al dan niet bij schade) opzettelijk de maatschappij misleid heeft, vervalt onmiddellijk elk recht op uitkering, tenzij de misleiding het verval van rechten niet rechtvaardigt;
5. wanneer u of de verzekerde (al dan niet bij schade) de verplichtingen uit de verzekering niet nakomt, vervalt onmiddellijk elk recht op uitkering wanneer de maatschappij daardoor in haar redelijke belangen wordt geschaad.

Artikel 11

Wat moet u doen bij een verhuizing?

Bij verhuizing bent u verplicht om de maatschappij daarvan uiterlijk binnen 30 dagen na de verhuisdatum op de hoogte te brengen. Komt u deze verplichting niet na, dan vervalt het recht op uitkering. Vereist is dat de maatschappij in haar redelijke belangen geschaad wordt door de niet nakoming van deze verplichting.

Artikel 12

Terrorismeschade en molest

1. **Beperkte vergoeding bij terrorismeschade**
De maatschappij is aangesloten bij de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V. (NHT). De maatschappij vergoedt de schade op basis van het Protocol afwikkeling Claims van de NHT. Daarin staat dat de schadevergoeding beperkt kan worden bij terrorisme, kwaadwillige besmetting en dergelijke. De schadevergoeding kan in dat geval worden beperkt tot de uitkering die de maatschappij ontvangt van de NHT. De NHT beslist of er sprake is van een terrorismeschade. Pas wanneer de beslissing van de NHT en het bedrag van de vergoeding bekend zijn gemaakt, is er recht op schadevergoeding. De volledige tekst van het protocol kunt u vinden op www.terrorismeverzekerder.nl
2. **Verval van rechten bij niet-tijdige melding**
Elk recht op schadevergoeding of uitkering vervalt als de melding van de claim niet is gedaan binnen 2 jaar nadat de NHT heeft beslist of er sprake is van een terrorismeschade. Hiermee wordt afgeweken van de regeling over verjaring in artikel 10.
3. **Molest**
De maatschappij keert niet uit als de schade en/of de kosten

veroorzaakt zijn door of ontstaan zijn uit gewapend conflict, burgeroorlog, opstand, binnenlandse onlusten, oproer en muiterij. De definities van deze begrippen zijn in de algemene begripsomschrijvingen in artikel 14 opgenomen onder de term 'molest'.

Artikel 13

Hoe wordt uw schade geregeld?

In dit artikel leggen wij uit hoe uw schade geregeld wordt. U leest hier onder andere:

- hoe de schade wordt vastgesteld;
- welke rechten u heeft bij het regelen van de schade door de maatschappij;
- wat de maatschappij van u bij het regelen van de schade verwacht;
- welke invloed andere verzekeringen op de vergoeding kunnen hebben.

13.1 Vergoeding in natura

Bij elke gebeurtenis heeft de maatschappij het recht om de schade te vergoeden door te leveren in natura.

13.2 Verplichting van u en van de maatschappij

Wanneer een benadeelde u in een gerechtelijke procedure betreft om schadevergoeding te krijgen, bent u verplicht om:

- de feitelijke leiding over deze zaak over te laten aan de maatschappij, en;
- alle volmachten te verlenen aan de advocaat/raadsman die de maatschappij aanwijst, en;
- alle stukken, zoals aansprakelijkstellingen, straf- en civiele dagvaardingen, onmiddellijk aan de maatschappij te sturen.

De maatschappij regelt de schade binnen de verplichtingen die zij heeft. De maatschappij heeft het recht om benadeelden rechtstreeks schadeloos te stellen en met hen schikkingen te treffen. De maatschappij is niet gebonden aan welke toezegging dan ook van een verzekerde over het erkennen van aansprakelijkheid of het recht op schadevergoeding.

13.3 Het vaststellen van de aansprakelijkheid en de hoogte van de schadevergoeding

De maatschappij vergoedt de schade van een benadeelde als de betrokken verzekerde wettelijk aansprakelijk is. Dat is het geval als verzekerde onrechtmatig heeft gehandeld of juist heeft nagelaten. Dit handelen of nalaten moet verzekerde kunnen worden toegerekend. Bovendien moet er een oorzakelijk verband zijn tussen de onrechtmatige daad en de schade die is ontstaan.

Naast de vraag of een verzekerde wettelijk aansprakelijk is voor de schade, beoordeelt de maatschappij voor het recht op schadevergoeding ook of aan de voorwaarden is voldaan zoals die in de module Aansprakelijkheid voor particulieren worden genoemd.

Aansprakelijkheid kan ontstaan door schuld van de verzekerde. Ook wanneer er echter geen schuld is, kan de aansprakelijkheid of de schade door de wet aan een verzekerde worden toegerekend. Zo wordt bijvoorbeeld schade veroorzaakt door jonge kinderen aan de ouder(s) toegerekend, schade door huisdieren aan de bezitter van het dier, en schade door een woning aan de huiseigenaar.

In sommige gevallen kunt u zich moreel verplicht voelen om de schade te vergoeden. Als er echter geen sprake is van wettelijke aansprakelijkheid, is er ook geen recht op schadevergoeding aan de benadeelde.

13.4 Zaken die de hoogte van de schadevergoeding kunnen beïnvloeden

Als de schadevergoeding uit periodieke uitkeringen bestaat en deze uitkeringen samen hoger zijn dan het verzekerde bedrag, dan zal de maatschappij de duur of de hoogte van de periodieke uitkeringen naar evenredigheid aanpassen aan het verzekerde bedrag.

De maatschappij houdt volgens de wet rekening met eventuele eigen schuld van de benadeelde of andere omstandigheden bij de benadeelde.

13.5 Andere verzekering voor aansprakelijkheid

Als een andere verzekering dekking zou bieden voor de aansprakelijkheid wanneer deze verzekering niet zou hebben bestaan, dan geldt deze verzekering pas op de laatste plaats. Alleen de schade die boven het bedrag uitkomt waarvoor een andere verzekering dekking biedt, zal dan op deze verzekering worden vergoed. Het maakt daarbij niet uit welke verzekering van oudere datum is.

Artikel 14

Welke begripsomschrijvingen hanteert de maatschappij?

In dit artikel leggen we de begrippen uit die in deze voorwaarden gebruikt worden. Eerst volgen de omschrijvingen van de begrippen die in andere modules dezelfde betekenis hebben. Deze worden gevolgd door specifieke begripsomschrijvingen die alleen gelden voor de module Aansprakelijkheid voor particulieren.

14.1 Algemene begripsomschrijvingen

Atoomkernreactie

Iedere kernreactie waarbij energie vrijkomt.

Maatschappij/We/Wij

De verzekeringsmaatschappij die door ondertekening van het polisblad als risicodragers van deze verzekering geldt, of een gevolmachtigde wanneer deze namens de verzekeringsmaatschappij heeft ondertekend.

Molest

De volgende gebeurtenissen vallen onder het begrip 'molest':

1. gewapend conflict
Onder gewapend conflict wordt verstaan elk geval waarin staten of andere georganiseerde partijen elkaar, of althans de een de ander, gebruikmakend van militaire machtsmiddelen bestrijden. Onder gewapend conflict wordt mede verstaan het gewapende optreden van een vredesmacht der Verenigde Naties.
2. burgeroorlog
Onder burgeroorlog wordt verstaan een min of meer georganiseerde gewelddadige strijd tussen inwoners van eenzelfde staat waarbij een belangrijk deel van de inwoners van die staat betrokken is.
3. opstand
Onder opstand wordt verstaan georganiseerd gewelddadig verzet binnen een staat, gericht tegen het openbaar gezag.

4. binnenlandse onlusten
Onder binnenlandse onlusten worden verstaan min of meer georganiseerde gewelddadige handelingen, op verschillende plaatsen zich voordoend binnen een staat.
5. oproer
Onder oproer wordt verstaan een min of meer georganiseerde plaatselijke gewelddadige beweging, gericht tegen het openbaar gezag.
6. munitie
Onder munitie wordt verstaan een min of meer georganiseerde gewelddadige beweging van leden van enige gewapende macht, gericht tegen het gezag waaronder zij gesteld zijn.

NHT

De maatschappij is voor het terrorismeschade verzekerd bij de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V. (NHT).

Premie

De premie, verhoogd met de kosten, buitengerechtelijke kosten, wettelijke rente en de assurantiebepaling (wanneer deze van toepassing zijn).

Uitkeringsprotocol

Op de regeling van terrorismeschade is het Protocol afwikkeling claims voor terrorismeschade van toepassing. Een afschrift van de volledige tekst van het uitkeringsprotocol kunt u krijgen bij de maatschappij of raadplegen op de website van de maatschappij.

Verzekeringnemer, u, uw

Wanneer in de voorwaarden gesproken wordt over verzekeringnemer, u, of uw, wordt degene bedoeld met wie de maatschappij de verzekeringsovereenkomst heeft gesloten.

14.2 Aanvullende begripsomschrijvingen module Aansprakelijkheidsverzekering voor particulieren

Joyriding

Elk wederrechtelijk gebruik van een motorrijtuig of vaartuig, zonder de bedoeling om dit motorrijtuig of vaartuig toe te eigenen.

Logiesverblijf

Hotelkamer, appartement, (sta)caravan, tent en (recreatie)woning, die gebruikt wordt voor vakantieoelinden. Een mobiel verblijf zoals een kampeerauto of een pleziervaartuig wordt hier niet onder begrepen.

Opzicht

De situatie waarin zaken aan de zorg van een verzekerde zijn toevertrouwd of waarin zaken bij een verzekerde in gebruik of in bewerking zijn. Er moet bovendien een min of meer duurzame, dus niet incidentele relatie tussen de verzekerde en de beschadigde zaak bestaan. De maatschappij kijkt daarbij niet alleen naar de tijd dat de verzekerde de zaak onder zich heeft, maar ook naar de intentie van de verzekerde.

Schade aan personen

Schade door letsel of aantasting van de gezondheid van personen, inclusief de schade die daaruit voortvloeit, al of niet met een overlijden als gevolg.

Schade aan zaken

Schade door beschadiging en/of vernietiging en/of verloren gaan van zaken van anderen dan de verzekerde, inclusief de schade die daaruit voortvloeit.

Schade tijdens logeer- en oppassituatie

Schade die toegebracht wordt tijdens logeren/oppassen bij vrienden, familie of kennissen, als de schade is geleden door degene(n) bij wie wordt gelogeed/opgepast.

Schade tijdens sport- en spelsituatie

Het beoefenen van sport en spel, waarbij tijdens en in direct verband met de sport- /spelbeoefening schade wordt toegebracht aan iemand anders dan een (mede)speler/sporter.

Schade tijdens vriendendienst

Het belangeloos verrichten van werkzaamheden bij wijze van 'vriendendienst', waarbij een direct verband bestaat tussen de werkzaamheden en het toebrengen van de schade zoals die is geleden door degene voor wie de werkzaamheden zijn verricht.

Verzekerde(n)

1. Als u verzekerd bent als 'alleenstaande', worden als verzekerden beschouwd:
 - u, de verzekeringnemer;
 - logés, voor zover hun aansprakelijkheid niet is verzekerd door een andere verzekering;
 - huispersoneel, voor zover hun aansprakelijkheid verband houdt met werkzaamheden die voor u uitgevoerd worden.
2. Als u verzekerd bent als 'gezin', worden als verzekerden beschouwd:
 - u, de verzekeringnemer;
 - uw echtgenoot/echtgenote of geregistreerde partner;
 - de personen die met u in gezinsverband samenwonen, en:
 - hun minderjarige kinderen;
 - hun meerderjarige ongehuwde kinderen, die bij hen inwonen of voor studie uitwonend zijn;
 - hun logés, voor zover hun aansprakelijkheid niet wordt verzekerd door een andere verzekering;
 - hun (groot-, schoon-)ouders, ongehuwde bloed- en aanverwanten, die bij hen inwonen;
 - hun huispersoneel, voor zover hun aansprakelijkheid verband houdt met werkzaamheden voor een verzekerde.

Bijzondere voorwaarden module Aansprakelijkheidsverzekering voor particulieren

Inleiding

In deze bijzondere voorwaarden van de module Aansprakelijkheidsverzekering voor particulieren leest u in welke gevallen uw aansprakelijkheid verzekerd is. Deze bijzondere voorwaarden vormen één geheel met de algemene voorwaarden. De algemene voorwaarden gelden, tenzij we daarvan in deze bijzondere voorwaarden afwijken.

Artikel 15

Particuliere aansprakelijkheid

De maatschappij verzekert de particuliere aansprakelijkheid van u en van de andere verzekerden. Dit houdt in dat aansprakelijkheid die verband houdt met het uitoefenen van een (neven)beroep/ (neven)bedrijf of het verrichten van betaalde handenarbeid, niet onder de dekking van deze verzekering valt. De aansprakelijkheid van een verzekerde is niet langer verzekerd wanneer verzekerde zijn/haar woonplaats niet langer in Nederland heeft. De verzekering eindigt in dat geval 30 dagen na vertrek.

In artikel 16 tot en met 19 van deze bijzondere voorwaarden krijgt u antwoord op de volgende vragen:

16: wat is verzekerd?

17: waar bent u verzekerd?

18: op welke extra kostenvergoedingen heeft u recht?

19: wat is een waarborgsom?

Vervolgens kunt u in de artikelen 20 tot en met 22 lezen wat de dekking is voor aansprakelijkheid in enkele specifieke situaties, namelijk de situaties waarin:

20: verzekerden ten opzichte van elkaar aansprakelijk zijn;

21: verzekerden aansprakelijk zijn voor schade door onroerende zaken;

22: verzekerden aansprakelijk zijn terwijl deze een vriendendienst uitvoeren, er sprake is van een logeer- of oppassituatie of een sport- en spelsituatie.

Tot slot kunt u in artikel 23 lezen in welke gevallen uw aansprakelijkheid niet verzekerd is.

Artikel 16

Wat is verzekerd?

16.1 Aansprakelijkheid tijdens contractperiode

De aansprakelijkheid van de verzekerden voor personen- en/of zaakschade is verzekerd, voor zover deze schade is veroorzaakt of ontstaan tijdens de contractperiode. De vergoeding bedraagt maximaal het verzekerde bedrag dat op het polisblad is vermeld. Dit bedrag geldt voor alle verzekerden samen.

De maatschappij vergoedt niet de aanspraken van de werkgever, een rechtsopvolger van de werkgever of de erfgenamen van de werkgever.

16.2 Onzekere gebeurtenis

In dit artikel wordt afgeweken van de definitie van het begrip "onzekere gebeurtenis" in de begrippenlijst van de algemene voorwaarden.

Bij het sluiten (of wijzigen) van deze module Aansprakelijkheid voor particulieren moet het voor de verzekerde onzeker zijn of met betrekking tot een gebeurtenis die zich al heeft voorgedaan nog schade (voor een derde) zal ontstaan of normaal gesproken nog zou ontstaan.

Artikel 17

Waar bent u verzekerd?

De aansprakelijkheidsverzekering biedt dekking voor schade ongeacht waar ter wereld de gebeurtenis heeft plaatsgevonden.

Artikel 18

Op welke extra kostenvergoedingen heeft u recht?

De volgende kosten worden bovenop het verzekerde bedrag vergoed bij een verzekerde schade:

1. kosten van gevoerde procedures
de kosten van procedures die gevoerd worden over het gedeelte van de schade/vordering die door de maatschappij verzekerd wordt. De kosten vergoedt de maatschappij onder de volgende voorwaarden:
 - de maatschappij heeft vooraf akkoord gegeven of heeft verzocht om de procedures te voeren, en;
 - in opdracht van de maatschappij wordt rechtsbijstand verleend.Een boete of een afkoopsom komt niet voor vergoeding in aanmerking.
2. wettelijke rente
de wettelijke rente over het gedeelte van de schade/vordering die door de maatschappij verzekerd wordt.

Artikel 19

Waarborgsom

De maatschappij schiet de kosten voor van de waarborgsom die door een overheid verlangd wordt en die verband houdt met een verzekerde gebeurtenis. De overheid kan zo'n waarborgsom verlangen om de rechten van de benadeelde(n) bij een verzekerde schade te waarborgen. De verzekerde is verplicht om de maatschappij te machtigen om over de verstrekte waarborgsom te beschikken zodra deze wordt vrijgegeven. De verzekerde moet alle medewerking verlenen om de waarborgsom terugbetaald te krijgen.

Let op: de waarborgsom bedraagt maximaal 100.000 euro per verzekerde gebeurtenis.

Artikel 20

Aansprakelijkheid van verzekerden ten opzichte van elkaar

Verzekerden kunnen ook ten opzichte van elkaar aansprakelijk zijn. In dat geval is de aansprakelijkheid alleen verzekerd:

- voor zover het personenschade betreft van de eisende verzekerde (of zijn/haar nagelaten betrekkingen), én;
- voor zover de verzekerden niet op andere gronden recht hebben op vergoeding van de schade die bij de gebeurtenis is ontstaan.

Dit betekent dat andere partijen dan de eisende verzekerde (of zijn/haar nagelaten betrekkingen) dus geen schadevergoeding krijgen op grond van deze polis.

Zaakschade komt niet voor vergoeding in aanmerking, behalve wanneer een verzekerde aansprakelijk is voor huispersoneel dat bij een bedrijfsongeval betrokken is geraakt.

Artikel 21

Aansprakelijkheid voor schade door onroerende zaken

De maatschappij dekt de aansprakelijkheid van u en de inwonende verzekerden, als u en de inwonende verzekerden als bezitter van een hieronder genoemde woning gelden. Andere gevallen van aansprakelijkheid door onroerende zaken dan hieronder genoemd zijn niet verzekerd:

1. de woning die door u of hem/haar bewoond wordt, inclusief de bijgebouwen die daarbij horen en ongeacht of een deel van de woning verhuurd wordt voor particuliere bewoning;
2. een woning die niet meer of nog niet door hem/haar bewoond wordt, inclusief de bijgebouwen die daarbij horen. De verzekering biedt dekking voor een periode van maximaal 12 maanden, gerekend vanaf de datum van verlaten of verkrijgen van de woning;
3. een tweede woning in Europa, een recreatiewoning, een stacaravan of een huisje op een volkstuincomplex, mits die niet alleen dient om aan derden verhuurd te worden;
4. maximaal 1 andere woning in Nederland dan de woning die door uzelf permanent wordt bewoond. Deze andere woning moet wel permanent bewoond worden en mag aan hooguit 2 particuliere huurders verhuurd zijn;
5. een woning in aanbouw in Nederland, die bestemd is voor eigen bewoning.

Artikel 22

Dekking tijdens een vriendendienst, sport- en spelsituatie of logeer- en oppassituatie

Als u of een andere verzekerde schade toebrengt aan een ander (de benadeelde) terwijl sprake is van een vriendendienst, een sport- en spelsituatie, of een logeer- en oppassituatie, kan ook een beroep gedaan worden op deze verzekering voor vergoeding van de schade die door de benadeelde geleden is. De verzekerde hoeft in de genoemde gevallen niet aansprakelijk te zijn voor de schade die is ontstaan.

Let op: als verzekerde aansprakelijk is voor de schade die is ontstaan, vergoedt de maatschappij maximaal het bedrag dat op het polisblad is vermeld. Als verzekerde niet wettelijk aansprakelijk is voor de schade die is ontstaan, is de maximale vergoeding 12.500 euro per gebeurtenis. Artikel 23 is onverminderd van toepassing, en aan alle volgende eisen moet bovendien worden voldaan:

1. de eisende partij moet als natuurlijke persoon rechtstreeks bij de schadegebeurtenis zijn betrokken en in die hoedanigheid schade hebben geleden;
2. de benadeelde is een ander dan een (mede)verzekerde;
3. er is geen andere verzekering (al dan niet met een eerdere ingangsdatum), waarop de schade ook voor vergoeding in aanmerking komt;
4. de schadeveroorzakende gebeurtenis heeft zich voorgedaan binnen de looptijd van de verzekering en de vordering is binnen de looptijd van de verzekering ingediend;
5. het ontstaan van de schade is niet te wijten aan 'eigen schuld' van de benadeelde.

Artikel 23

In welke gevallen is aansprakelijkheid niet verzekerd?

23.1 Opzet

De aansprakelijkheid van een verzekerde is niet verzekerd:

1. als de schade veroorzaakt is door en/of voortvloeit uit opzettelijk en tegen een persoon of zaak gericht wederrechtelijk handelen of uit het nalaten van een verzekerde.
2. als de schade veroorzaakt is door en/of voortvloeit uit opzettelijk en tegen een persoon of zaak gericht wederrechtelijk handelen of nalaten van één of meer personen die bij een groep horen waar verzekerde ook deel van uitmaakt. Verzekerde zelf hoeft niet wederrechtelijk te hebben gehandeld of na te hebben gelaten.

Wanneer verzekerde niet meer in staat is om zijn of haar eigen wil te bepalen als gevolg van alcoholgebruik of gebruik van andere stoffen, blijft het opzettelijk karakter van het wederrechtelijk handelen of nalaten aanwezig. Dit geldt ook wanneer verzekerde deel uitmaakt van een groep, en één of meer personen van deze groep zodanig onder invloed zijn van alcohol of andere stoffen dat wilsbepaling niet meer mogelijk is. Ook dan blijft het opzettelijk karakter van het wederrechtelijk handelen of nalaten aanwezig.

23.2 Seksuele gedragingen

De aansprakelijkheid van een verzekerde is niet verzekerd:

1. als de schade veroorzaakt is door en/of voortvloeit uit seksueel getinte gedragingen van een verzekerde, van welke aard ook;
2. als de schade veroorzaakt is door en/of voortvloeit uit seksueel gefinte gedragingen van welke aard ook van één of meer personen die bij een groep horen waar verzekerde ook deel van uitmaakt. Verzekerde zelf hoeft zich niet op deze wijze te hebben gedragen.

Verder is van dekking uitgesloten de aansprakelijkheid van een verzekerde voor schade:

23.3 Opzicht

1. aan zaken die een verzekerde of iemand anders namens verzekerde onder zich heeft voor of op grond van:
 - een huur-, huurkoop, lease-, erfpacht-, pacht-, pandovereenkomst of vruchtgebruik. Onder vruchtgebruik valt ook het recht van gebruik en bewoning;
 - het uitoefenen van een (neven)bedrijf of (neven)beroep;
 - het verrichten van handenarbeid.

2. aan zaken, die een verzekerde onrechtmatig onder zich heeft;
3. aan motorrijtuigen, (sta)caravans, vouwwagens, motor- of zeilvaartuigen (waaronder zeilplanken) en luchtvaartuigen, die een verzekerde of iemand namens verzekerde onder zich heeft;
4. die bestaat uit en/of die het gevolg is van verlies, diefstal of vermissing van geld, geldswaardige papieren, bank-, giro-, betaalpassen of creditcards, die verzekerde of iemand namens verzekerde onder zich heeft.

De uitsluiting voor opzicht geldt niet voor de aansprakelijkheid van een verzekerde voor schade:

- aan het logiesverblijf dat door een verzekerde voor vakantieoelinden gehuurd is (inclusief de inboedel die daarbij hoort), en die veroorzaakt of ontstaan is door brand of door water, wanneer dit door een plotselinge, onzekere gebeurtenis is gestroomd uit in het logiesverblijf aanwezige leidingen, installaties en toestellen;
- aan de woning die voor eigen bewoning gehuurd is (inclusief de bijgebouwen die daarbij horen), voor zover de schade is veroorzaakt door een door verzekerde aan de buitenkant van de woning en de bijgebouwen gemonteerde zaak, zoals een (schotel)antenne, een zonwering, een voorzetraam of een vlaggenstok.

Let op: in andere gevallen dan hierboven genoemd van aansprakelijkheid voor schade aan zaken die een verzekerde of iemand anders namens verzekerde onder zich heeft, wordt maximaal 12.500 euro per gebeurtenis vergoed.

23.4 Motorrijtuigen

veroorzaakt met of door een motorrijtuig dat een verzekerde in eigendom heeft, bezit, houdt, bestuurt of gebruikt. Dergelijke schade moet gemeld worden bij de verzekeraar waar het risico van wettelijke aansprakelijkheid voor het motorrijtuig is verzekerd. Wel is op de module Aansprakelijkheidsverzekering voor particulieren verzekerd:

1. passagiersrisico
De aansprakelijkheid voor schade die wordt veroorzaakt als passagier van een motorrijtuig. Wat is bepaald in artikel 20 (aansprakelijkheid van verzekerden ten opzichte van elkaar) en in artikel 23.3 (opzicht) blijft echter van toepassing.
2. huispersoneel
De aansprakelijkheid van u of iemand die met u in gezinsverband samenwoont, voor schade die door huispersoneel met of door een motorrijtuig veroorzaakt wordt. Geen van de andere verzekerden dan het huispersoneel mag houder of bezitter van het motorrijtuig zijn;
3. motorisch voortbewogen maaimachines, kinderspeelgoed en dergelijke
De aansprakelijkheid voor schade met of door motorisch voortbewogen maaimachines, kinderspeelgoed en dergelijke gebruiksvorwerpen, mits zij niet harder kunnen dan 10 km per uur, en van modelauto's die op afstand bediend worden;
4. joyriding (schade met het motorrijtuig)
De aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt tijdens joyriding met een motorrijtuig, mits de veroorzaker jonger is dan 18 jaar. Uitgesloten blijft de aansprakelijkheid:

- bij diefstal of verduistering van het motorrijtuig;
- bij joyriding zonder geweldpleging, wanneer voor het motorrijtuig een aansprakelijkheidsverzekering is afgesloten.

5. joyriding (schade aan het motorrijtuig)
De aansprakelijkheid voor schade aan het motorrijtuig waarmee joyriding is gepleegd, mits de veroorzaker jonger is dan 18 jaar. Deze dekking geldt niet als een verzekerde eigenaar of houder van dit motorrijtuig is en/of voor zover de schade wordt gedekt door een andere verzekering.

Let op: de maximale vergoeding bedraagt 10.000 euro per gebeurtenis.

6. tweewieler met elektrische trapondersteuning (elobike)
De aansprakelijkheid voor schade met of door een tweewieler met elektrische trapondersteuning (elobike).

23.5 Vaartuigen

De aansprakelijkheid van een verzekerde is niet verzekerd voor schade die is veroorzaakt met of door een vaartuig. Wel is verzekerd:

1. roeiboot/kano/zeilboot
De aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt met of door roeiboten, kano's, zeilplanken, zeilboten met een zeiloppervlakte van ten hoogste 16 m², tenzij deze vaartuigen zijn uitgerust met een (buitenboord)motor met een vermogen van meer dan 3 kW (ongeveer 4 pk);
2. modelboot
De aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt met of door op afstand bediende modelboten, tenzij deze zijn uitgerust met een (buitenboord)motor met een vermogen van meer dan 3 kW (ongeveer 4 pk);
3. passagiersrisico
De aansprakelijkheid voor schade die wordt veroorzaakt als passagier van een vaartuig. Als passagier wordt niet beschouwd iemand die handelingen verricht die verband houden met het varen. Wat is bepaald in artikel 20 (verzekerden ten opzichte van elkaar) en in artikel 23.3 (opzicht) blijft echter van toepassing;
4. woonboot
De aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt met of door een door de verzekerde bewoonde woonboot die is afgemeerd op de vaste ligplaats, met de bijgebouwen die bij deze ligplaats horen;
5. joyriding (schade met het vaartuig)
De aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt tijdens joyriding met een vaartuig, mits de veroorzaker jonger is dan 18 jaar. Uitgesloten blijft de aansprakelijkheid:
 - bij diefstal of verduistering van het vaartuig;
 - bij joyriding zonder geweldpleging, wanneer voor het vaartuig een aansprakelijkheidsverzekering is afgesloten;
6. joyriding (schade aan het vaartuig)
De aansprakelijkheid voor schade aan het vaartuig waarmee joyriding is gepleegd, mits de veroorzaker jonger is dan 18 jaar. Deze dekking geldt niet als een verzekerde eigenaar of houder van dit vaartuig is en/of voor zover de schade wordt gedekt door een andere verzekering.

Let op: de maximale vergoeding bedraagt 10.000 euro per gebeurtenis.

23.6 Luchtvaartuigen

De aansprakelijkheid van een verzekerde is niet verzekerd voor schade die is veroorzaakt met of door een luchtvaartuig. Wel is verzekerd:

1. modelvliegtuig
de aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt met of door modelvliegtuigen, waarvan het gewicht hooguit 20 kg is;
2. passagiersrisico
De aansprakelijkheid voor schade die wordt veroorzaakt als passagier van een luchtvaartuig. Wat is bepaald in artikel 20 (verzekerden ten opzichte van elkaar) en in artikel 23.3 (opzicht) blijft echter van toepassing;
3. deltavliegen, parasailing, parachutespringen en paragliding
de aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt met of door deltavliegen, parasailing, parachutespringen en paragliding, voor zover er niet gemotoriseerd gevlogen wordt.

23.7 Uitoefenen (neven)beroep/bedrijf of betaalde handenarbeid

De aansprakelijkheid van een verzekerde is niet verzekerd voor schade die verband houdt met het uitoefenen van een (neven)beroep of (neven)bedrijf en het verrichten van betaalde handenarbeid. Deze uitsluiting geldt niet voor:

1. huispersoneel
Het huispersoneel dat in artikel 14 onder de aanvullende begripsomschrijvingen voor de module Aansprakelijkheid voor particulieren onder het begrip 'Verzekerde(n)' is omschreven;
2. kinderen
De kinderen die in artikel 14 onder de aanvullende begripsomschrijvingen voor de module Aansprakelijkheid voor particulieren onder het begrip 'Verzekerde(n)' zijn omschreven, als zij tijdens vakantie, vrije tijd of een bij een voltijdse opleiding behorende stageperiode werkzaamheden voor anderen dan de verzekerden verrichten, al dan niet tegen betaling;
3. vrijwilligerswerk
Verzekerden, die niet tegen loon vrijwilligerswerk verrichten.

23.8 Wapens

De aansprakelijkheid van een verzekerde voor schade die is veroorzaakt of ontstaan in verband met het bezit en/of het gebruik van wapens, is niet verzekerd. De maatschappij zal op deze uitsluiting een beroep doen wanneer verzekerde voor de betreffende wapens geen vergunning heeft. De Wet Wapens en Munitie bepaalt of sprake is van een wapen. De aansprakelijkheid van een verzekerde voor schade veroorzaakt in verband met het bezit en/of gebruik van vuurwapens tijdens de jacht is uitsluitend verzekerd wanneer deze aansprakelijkheid uitdrukkelijk is meeverzekerd. Dit moet blijken uit een aantekening op het polisblad.

23.9 Molest en atoomkernreacties

De aansprakelijkheid van een verzekerde is niet verzekerd in de volgende gevallen:

1. de schade is veroorzaakt door of ontstaan uit molest. Leest u artikel 14 onder de algemene begripsomschrijvingen onder het begrip 'molest' erop na voor meer informatie over wat onder molest wordt verstaan;
2. de schade is veroorzaakt door, opgetreden bij of voortgevloeid uit atoomkernreacties, ongeacht hoe deze atoomkernreacties zijn ontstaan.